

Religiøs og kulturell støtte til pasienter ved SSHF

Side 1 av 2

 Dokument ID:
1.2.12-1

 Godkjent dato:
25.04.2018

 Gyldig til:
25.04.2020

 Revisjon:
1.00

Generelle prosedyrer/Migrasjonshelse

Hensikt

Identifisere og ivareta pasienters religiøse, eksistensielle og kulturelle behov.

Omfang

Alle ansatte med pasientkontakt ved SSHF.

Målgruppe

Pasienter der eksistensielle problemstillinger eller en bestemt kulturell/religiøs bakgrunn krever særlige hensyn.

Ansvar for identifisering

 Lege/behandler identifiserer særlige behov for religiøs, eksistensiell eller kulturell støtte i inntakssamtalen. Dette dokumenteres under malpunkt "Aktuell anamnese". Der språk er avgjørende for en tilstrekkelig forståelse, må det vurderes om det er behov for [tolk](#).

Handling

Personalet plikter å søke forståelse for den enkelte pasients (evt. pårørendes) eksistensielle, kulturelle eller religiøse behov, og samtidig respektere pasienter som ikke ønsker at disse tema berøres. Det er likevel begrensninger i hvor mye støtte som kan gis, for eksempel når et individs ønsker er urealistiske å gjennomføre, strider mot medarbeiderens integritet eller er i konflikt med enhetens faglige profil.

Sykehusprest

 Sykehusprestene er ansatt i SSHF for å møte og bistå pasienter og pårørende på det åndelige/eksistensielle området. De er sykehusets spesialister på dette feltet. Sykehusprestene har lang erfaring i å møte mennesker i ulike livssituasjoner. De møter pasient/pårørende uavhengig av hva slags tro, livssyn og livsholdning disse har. Sykehusprestene er tilgjengelige både på dagtid, og resten av døgnet gjennom en vaktordning. Vakthavende sykehusprest kontaktes via sykehusets sentralbord(03738), gjelder Arendal – Kristiansand (lokal ordning i Flekkefjord). Dersom det er behov for representanter for andre tro- og livssynssamfunn kan sykehusprestene være behjelpelige med det. *Sykehusprestene har taushetsplikt, og vil ikke journalføre samtaler.*

Kulturell støtte kan defineres som behov som oppstår med bakgrunn i geografisk tilhørighet, etnisitet, vaner, tradisjoner og normer, som er kjennetegner *en gruppe* mennesker og som danner grunnlag for *individets selvforståelse*.

Religiøs støtte kan defineres som behov som oppstår med bakgrunn i tro, håp og tvil. Dette kan ofte omhandle tema som skam, skyld, straff, mening og angst for døden.

Eksistensiell støtte kan defineres som behov som oppstår når sykdom og lidelse berører menneskets verdier, livssyn og selvforståelse, slik at dette får avgjørende betydning for livet.

Områder

Pasienter som har behov for tilrettelegging skal ha tilstrekkelig informasjon om muligheter for tilpasninger på de områder som er aktuelle:

Kosthold

Det undersøkes om det er behov for spesielle hensyn når det gjelder hvilken type mat som ikke kan spises eller blandes. Det siste er særlig viktig i døgnenheter når det settes ut pålegg til felles måltider. Når det gjelder bestilling

 SØRLANDET SYKEHUS	Religiøs og kulturell støtte til pasienter ved SSHF				Side: 2 Av: 2
Dokument-id: I.2.12-1	Utarbeidet av: Birgit Lie og sykehusprestene	Fagansvarlig: Birgit Lie og sykehusprestene	Godkjent dato: 25.04.2018	Godkjent av: Per Engstrand	Revisjon: 1.00

Generelle prosedyrer/Migrasjonshelse

av alternativ meny fra hovedkjøkken, bestilles dette gjennom ordinær matbestilling på eProcurement. I tilfeller der måltidet ikke kan fremskaffes til normert tid, vurderes alternative fremgangsmåter for anskaffelse.

Respekt for privatliv og bluferdighet

Det kan vurderes om det skal innføres særlige tiltak i forhold til håndtering av problemstillinger som *kjønn* eller *seksualitet*. Aktuelle områder kan innbefatte hjelp til personlig hygiene, diagnostikk og nærgående eller intime samtaler. Et vanlig tiltak vil være å legge til rette for at personer med samme kjønn bistår eller følger pasienten i de aktuelle situasjonene.

Religiøs støtte

Eksistensielle problemstillinger vil kunne være relevant for alle pasienter i SSHF. Man skal tilrettelegge for at pasienter får tilgang til tjenester innenfor egen religion. For eksempel kan det gis tilbud om kontakt med en formell representant fra det aktuelle trossamfunn (se under sykehusprest).

Det legges til rette for utøvelse av egen religion, og der det er hensiktsmessig veiledes pasienten i forhold til å kunne gjennomføre bønn eller andre ritualer uforstyrret.

Egne riter ved dødsfall

Man skal tilrettelegge for at pasientens og de pårørendes ønsker kan etterkommes i forbindelse med dødsfall. Det vurderes derfor om slike ønsker kan tematiseres direkte med pasienten og de pårørende.

Kryssreferanser

[I.2.5-4](#)

[I.4-3](#)

[II.KPH.2.1.2-6](#)

[Dødsfall SSHF - håndtering](#)

[Tolketjeneste i SSHF](#)

[Dødsfall i KPH](#)